

قوانین کفر در اسلام

حجة الاسلام والمسلمین
موسوی تبریزی

کیفر محارب و مفسد

۱- باغی ۲- محارب ۳- مفسد .
در رابطه با باغی در سلسله مقالات گذشته مطالبی ذکر شد ، امیدواریم که نیازی برای تکرار نباشد .
عنوان دوم که مورد بحث در این مقاله است ، محارب است .
فقهای بزرگ اسلام ، ریشه و اصل این عنوان را از قرآن کریم از آیات ۳۳ و ۳۴- سوره مبارکه مائده گرفته‌اند ، میفرماید :
” انما جزاء الذین یحاربون اللهورسوله و یسعون فی الارض فسادا ان یقتلوا و یصلبوا او تقطع ایدیهم و ارجلهم من خلاف او ینفوا من الارض ، ذلک لهم جزای فی الدنیا و لهم فی الآخرة عذاب عظیم الا الذین تابوا من قبل ان تقدروا علیهم فاعلموا ان الله غفور رحیم .“

استقلال ، ایجاد وابستگی اقتصادی و فرهنگی و نظامی به اجانب و تزویج فحشاء و منکر و به فساد کشاندن مغزها و فکرها و اخلاق جامعه اسلامی و انسانی و تخدیر افکار و امثال اینها که در جوامع امروز متأسفانه بسیار زیاد است .
۲- جرائمی که مستقیماً در جامعه اثر منفی و ناگوار نمی‌گذارد و صرفاً در خود شخص گناهکار آثار نامطلوبی دارد و گاهی در رابطه با افراد خاص ، اثر ناگوار ممکن است داشته باشد مانند : زنا ، مشروب خواری ، قماربازی و سرقت‌های فردی بدون تهدید و ارباب اگرچه این نوع جرائم نیز غیر مستقیم در جامعه آثار نامطلوبی ایجاد می‌کنند .
اما قسم اول که آثار اجتماعی دارد در فقه اسلامی با سه عنوان مطرح شده است :

در مقالات گذشته با لطف خداوند - به مطالبی از مسائل عمومی کیفر در اسلام آشنا شدیم و مسائلی را که در کیفیت اجرای حدود و تعزیرات کلاً لازم بود بیان کردیم . و از این پس مقالاتی در رابطه با کیفرها و جرائم بالخصوص خواهیم داشت که مسائل و شرایط کیفر هر جرم را جداگانه بیان خواهیم کرد .
همانطور که قبلاً در آغاز مقالات ذکر کردیم ، جرائم از نظر آثار و مفساد آن در جامعه به دو نوع تقسیم می‌شود :
۱- جرائمی که اثر مستقیم در اجتماع دارد ، مانند سلب امنیت از جامعه ، ایجاد اغتشاش و آشوب ، ایجاد رعب و وحشت ، خدشه دار کردن حیثیت اجتماعی ، جاسوسی به نفع اجانب ، فعالیت علیه آزادی و

“ لا تظلمون و لا تظلمون ”.

خدا، بازم ربا را ترک نکند، این باسح مثبت دادن به اعلام جنگ خداورسول است و این عمل حکایت از این می کند که ایس شخص خود به جنگ و سنیز با خداورسولس برخاسته است.

و نیز در آیه شریفه ۱۰۷ توبه می فرماید: “ و الذین اتخذوا مسجدا ضرابا و کفرا و تفریقا بین المؤمنین و ارحادا لمن حارب الله و رسوله من قبل و لیحلفن ان اردن الا الحسنی و الله شهید انهم لکاذبون ”. هنگامی که عده ای از مسلمین منعهد از قبیله بنی عمرو بن عوف، مسجد قسار را ساختند، از رسول گرامی (ص) درخواست نمودند که در آنجا نماز بخواند و حضرت به آنجا تشریف بردند و نماز را اقامه کردند و این امر باعث شد که عده ای از اشرار منافقین که در باطن کفر و عناد خود را نسبت به اسلام و مسلمین و شخص رسول الله پنهان نموده و در ظاهر منظاهر به اسلام بودند از

ای کسانی که ایمان آورده اید بپرهیزید از پروردگار و رها کنید آن مقدار ربا را که باقی مانده است اگر مؤمن هستید و اگر رها نکنید و به ربا خواری خود ادامه دهید، پس بدانید که خداوند و رسول خدا با شما در محاربه و سنیز هستند و شما می توانید اصل مال خودتان را بگیرید و سود اضافی را رها کنید، در این صورت است که نه ظلم کردید و نه بر شما ظلمی رفته است. با توجه به اینکه ربا خواری از محرمات بزرگ و از گناهان کبیره است و موجب فساد اقتصادی و عدم رشد جامعه و ایجاد نفاق و شکاف در اجتماع می شود، پس از نهی پروردگار کسیکه با توجه به مفاسد و زیانهای ربا خواری در جامعه اسلامی باز اصرار بورزد و ربا بخورد خدا و رسول با او سنیزه یا دشمنی می کنند و در تفسیر مجمع البیان در ذیل آیه شریفه می فرماید:

کبیر کسانی که با خدا و رسول خدا به محاربه و سنیز برخیزند و در روی زمین برای ترویج فساد و افساد تلاشگراند، تحقیقا باید کشته شوند و یا به دار آویخته گردند و یا دست و پای آنان بطور عکس (یک چپ و یک راست) بریده شود و یا تبعید و نفی از روی زمین بشوند، بجز کسانی که پیش از دستگیری توبه کنند، پس بدانید که خداوند بخشننده و رحیم است.

محاربه از ماده حرب در لغت بمعنای: جنگ، سنیز، دشمنی، مقابله و نقیض سلم است. لسان العرب، در ماده حرب می گوید: الحرب: نقیض السلم. حرب نقیض و بسر عکس سلم است. و در برابر سالمست، محاربه گفته می شود.

محاربه با هر شخص یا محاربه با وجود آن شخص است و با آزار و دستورات و حاکمیت آن با توجه به اینکه با وجود خدا نمی شود مبارزه و محاربه نمود، قهرامعنای آیه شریفه این می شود که کسانی که با حاکمیت الله در روی زمین و اجرای برنامه های الهی و مقررات اسلامی و ترویج دین مقدس اسلام و تبلیغ عقاید و افکار اسلامی در جامعه به هر نحوی و در هر بعدی، مبارزه نمایند و سدی در برابر پیشرفت اسلام و تکامل انسانها باشند و امنیت اجتماع را بوسائل ارباب به خطر بیندازد، محارب با خدا و رسول خدا شمرده می شوند. و این معنا را بوضوح از آیات متعدد قرآن کریم می توانیم دریابیم، مانند آیه شریفه ۲۷۷ سوره بقره:

“ یا ایها الذین آمنوا اتقوا الله و ذروا ما بقی من الربوا ان کنتم مؤمنین ”
“ فان لم تفعلوا فاذنوا بحرب من الله ”
“ و رسوله و ان تبتم فلکم روه و سواکم ”

کسانی که با حاکمیت الله در روی زمین و اجرای برنامه های الهی و مقررات اسلامی و ترویج دین مقدس اسلام، مبارزه نمایند و امنیت اجتماع را به خطر بیندازند، محارب با خدا

و رسول خدا شمرده می شوند

قبیله بنی نغم بن عوف. برای ایجاد شکاف و اختلاف و پراکندگی در میان مسلمین و ایجاد محل تجمع بظاهر اسلامی و برای اجرای برنامه های شوم خود از قبیل نوطنه علیه اسلام و حکومت اسلامی به رهبری حضرت رسول اکرم (ص) و طرح براندازی حکومت مسجدی را بنا کردند و این عمل را با همکاری ابن عامر راهب انجام دادند که او قبلا یکی از راهبهای مدینه بود و پس از ورود رسول الله حسد ورزید و با ایشان مخالفت نمود و از ترس فرار کرده طائف و پس از آنکه اهل طائف مسلمان شدند به روم فرار کرد و می خواست با قیصر روم صحبت کند تا لشکری در اختیارش

“ فاذنوا بحرب من الله و رسوله ” ای فایقنوا و اعلیوا بقتال من الله و رسوله و المعنی: ایقنوا انکم ستحققون القتل فی الدنيا و النار فی الآخرة. ”
یعنی بفین کنید و بدانید که قتال و بارزهای از سوی پروردگار با شما هست و شما - کسانی که ربا را ترک نمی کنید - مستحق قتل و کشته شدن در دنیا و آتش در روز قیامت هستید. و پس از آن در معنای حرب می فرماید:

“ و معنی الحرب عدا و قاتله و عدا و قاتله ”
یعنی معنای محاربه با خدا، دشمنی با خدا و رسول خدا است. و واضح است که اگر کسی با توجه به این آیه و اعلام جنگ از سوی

بگذارد و علیه مسلمین حمله کند و به قبيله بني غنم وعده داده بود که از روم با لشکر و افراد زیادی وارد مدینه شده و با رسول - الله مبارزه خواهد کرد و اسلام را شکست خواهد داد و برای اطمینان خاطر بیشتر و اینکه بتوانند مردمی را بعنوان مسلمین و دعوی اسلام برای تبلیغ کفر و الحساد و ترویج توطئه‌های خود به آنجا بکشانند ، از رسول گرامی (ص) دعوت نمودند که در آن مسجد نیز مانند مسجد قبا نماز اقامه کنند و حضرت در حال تهیه دیدن و خروج برای جنگ تبوک بودند ، لذا وعده فرمودند که پس از بازگشت از تبوک به آن مسجد تشریف ببرند که پیش از مراجعت رسول الله (ص) این آیات نازل گشت .

معنای آیه : آنانکه برای ضرورتن بسه مسلمین و ترویج کفر و نفاق و ایجاد شکاف و اختلاف میان مؤمنین و برای انتظار کسی که از قبل با خدا و رسول خدا در حال مبارزه و محاربه بوده و وعده همکاری بسه او داده بودند ، مسجدی را بنا کردند و همواره قسم می خوردند که جز نیکی و احسان قصد دیگری ندارند در حالی که خداوند می داند و شاهد است که آنان دروغ می گویند هرگز در آن مسجد نماز اقامه نکن . چرا که در مسجدی که بر اساس تقوی و پاکدامنی و با نیت خالص از ابتدا ساخته شده است بهتر است که نماز اقامه کنی و در آنجا مردان خوبی هستند که دوست دارند پاک باشند و خداوند پاک مردان را دوست می دارد .

از این آیه شریفه نیز معلوم شد که کسی که در حال توطئه علیه اسلام و حکومت اسلامی باشد و برای براندازی آن مهیا شود و لشکر و عده و عده آماده نماید و با عده‌ای

قرار داد همکاری برای این مطلب ببندد ، اگرچه هنوز جنگ مسلحانه‌ای به مرحله عمل نرسیده باشد ، محارب با خدا و رسول خدا بر او صادق است و احکام محارب بر او بار می شود زیرا این عامر راهب که مقصود از محارب در این آیه اوست ، هنوز عملاً جنگ به وجود نیاورده بود و فقط نقشه کشی کرده بود .

ما به همین دو نمونه از قرآن اکتفا می کنیم و در هر صورت معنای لغوی و عرفی محاربه با نسبتی که به خدا و رسول خدا داده می شود بسیار روشن و واضح است و عمومیت آیه و شمول آن بهر نوع از انواع محاربه نیز روشن است و اگر در روایاتی که بعداً نقل می کنیم مواردی ذکر شده است ، ذکر مورد خاصی در یک یا چند روایت نمی تواند عمومیت لفظ عام را تخصیص و یا اطلاق مطلق را تقبیل نماید .

" و یسعون فی الارض فساداً "

دومین موضوعی که در آیه برای چهار کبیر مذکور ذکر شده ، عنوان " فسد فی الارض " است . یسعون : از ماده سعی به معنای تلاش و کوشش است و فساد شامل هر نوع مفسدای می شود . پس به هر کسی که از طریق برای ایجاد فساد اخلاقی ، فرهنگی اقتصادی نظامی و سیاسی تلاش کند و جامعه را در یکی از ابعاد مختلف مذکور به فساد و تباهی بکشاند ، فسد اطلاق می شود و " یسعون فی الارض فساداً " بر او صادق است کسی که قبلمهای سکسی و فاسد را وارد می سازد و در معرض دید و نمایش جوانهای مسلمین قرار می دهد و از نظر اخلاقی آنانرا به بوجی و فساد می کشاند ، اگر چه نظری جز جمع آوری مال و ثروت و اندوختن

سرمایه و تکاثر نداشته باشد ، نیز مفسد است و همینطور کسی که مواد مخدر (هروئین ، تریاک ، حشیش و یا هر نوع مخدر دیگر) را وارد ، تولید ، یا پخش می کند و بسه جوانهای مسلمین و مردم مسلمان خیانت می نماید و انسانهای با اراده و مصمم و قاطع و با فکر و تدبیر را به انسانهای بی فکر و بی اراده و ذلیل و غیر مصمم و انگلهای جامعه تبدیل می سازد ، خواه برای اجرای برنامه‌های استکبار جهانی و استعمار باشد و یا صرفاً برای سودجویی و بهره کشی و زر - اندوزی باشد ، مفسد است ، لیکن اگر برای هدف اول باشد محارب نیز هست و اگر برای هدف دوم باشد فقط مفسد صدق میکند و اگر کسی برنامه‌هایی برای وابستگی صنعت و کشاورزی مسلمین پیاده کند و از نظر تولید و صنعت و مایحتاج مردم مسلمان کاری کند که به اجانب و جهان‌نواران وابسته باشند و برای نابودی آنان در داخل کشور اسلامی به هر نحوی طرح و برنامه‌ریزی کند ، مفسد محارب است . و همینطور است برنامه‌های دیگری که به هر شکلی فحشا و منکر را در اجتماع رواج دهد و یا در ترویج و تبلیغ افکار الحادی و عقاید انحرافی تلاش و کوشش کند .

بنا بر این ، ظاهراً دو عنوان در آیه شریفه ذکر شده است : اول - محاربه - دوم - افساد و دومی بوسیله او به اولی عطف شده و غیر از آن است و معنای آیه این است که کسی که محارب و یا مفسد باشد ، حکمش آن چهار کبیر است نه آنکه کسیکه هم محارب و هم مفسد باشد حکمش همانها است و اگر کسی یکی از آنها باشد حکمش چیز دیگر . البته نظرات دیگری نیز بزرگان دارند که در مقاله دیگر نقل خواهد شد .

به هر کسی که از طریق برای ایجاد فساد اخلاقی ،

فرهنگی ، اقتصادی و سیاسی تلاش کند و جامعه را در یکی

از ابعاد مذکور به فساد بکشاند ، مفسد اطلاق می شود